

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisvrgensis

Continens Fvndationes Et Erectiones Monasteriorvm, Et Ecclesiarum
Collegiatarum, &c. per Boiarium, ac loca quædam vicina

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

Abbates Althae Inferioris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13578

anno 1249. Sed filius eius Heinricus Dux reuocauit privilegium patris, de exemptione mutæ, anno 1255. qui tamen dedit decimas in Rottal & in Marchan-
stain, per commutationem aliquorū prædiorum. Otto, filius huius Heinrici,
Rex Vngarie, dedit priuilegium salis, sine muta & telone ovehendi in Burckhau-
sen & Schärding, anno 1301. Stephanus item frater Ottonis prohibuit, ne aliquis
Laicorum, contra Canonica statuta, res huius Ecclesiæ, vel etiam morientium
Clericorum sibi usurpare præsumat.

ITA deinde vsq; in præsentem diem Abbates dicti Monasterij bona tempo-
ralia ab Episcopis Babenbergensibus in feudum acceperunt & soluerunt 27. li-
bras denariorū Bambergensiu, quæ faciunt 38. libras Hallensium : Aliquando
Episcopo datus est equus, Marschalco, & aliis tribus Officialibus Episcopi, cui-
libet vna marca Argenti, pro qua concordarunt, anno 1476. & soluerunt pro
qualibet 6. flor. Rhenen. Item Cancellariae 16. flor. Rhenen. Camerario & Can-
cellario 5. floren. Rhenen. anno 1491. pro vna marca soluti sunt quatuor Offi-
cialibus 7. floren. Rhenen, & vna quarta. Et nota, quod isti Abbates iurant Epi-
scopo & eius Successoribus Catholicis; vnde, mortuo Episcopo, non tenetur
Abbas iterum homagium facere, sed mortuo Abate tenetur Successor, & istud
est de iure Canonicae veritatis, cum glossa, extra de iure iurando, ac etiam de cō-
suetudine dicti Monasterij.

D. MAXIMILIANS Imperator tutelam Monasterij & ius aduocatiæ Alberto
Duci Bauariæ, & omnibus eius heredibus masculis in perpetuum tradidit, anno
1506. Ita vt Cœnobium omne id præstet eidem Ducis, quod præstare debuit Im-
peratori & eius Successoribus.

*Vid. in ad-
versar. bi-
for. Bauar.* SEPVLTI sunt in hoc Monasterio, Berchtoldus, Comes Schyren. qui rebel-
lis fuit Ottoni II. Imp. amitino suo. Nam fuit hic filius Arnolphi primi, Co.
Schyren. Nepos Arnoldi, mali Ducis Bauariæ, &c. vnà cum filio suo Heinrico,
Duce Carinthiæ, qui obiit anno 989. Teste Iohan. Auent. lib. 5. annalium, fol.
500. 503. 506. 639. quem vide.

E.

ABBATES ALTHAE INFERIORIS.

- I. EBERSWINDVS anno sexto Tassilonis Ducis, qui est fundationis 13. Pu-
tingæ prædium datum Altach, sub hoc Abbatे.
- II. WOLFBERTVS anno Ducatus Thassilonis XXX. & XLII. Thassilovir
illustris, Dux Bauarorum, tempore huius Abbatis Wolfberti, anno Ducatus
sui XXX. filius sui Diethonis primo, recordans, maiores suos tempora, Cœnobia
*Fundatio
Chremisse
seu
Brembo
münster.* construxisse & ditasse, ipse quoq; vnum construxit iuxta fluenta Chremisse, in
honorem S. Salvatoris dedicauit, & dedicatum tradidit; Abbatem constituit
cum Monachis, &c. tradens omnes homines, qui ibi habitant, & ibi cuncta culta
& inculta Salmani à Sulzipach, & ibi homines sal coquentes, &c. Testes, Vergilius Episcopus, scilicet Salzburgensis, Simpertus Episcopus, scilicet Ratisbo-
nenensis, Baltherus Episcopus, scilicet Patauensis, Oportunus Abbas, Wolfbertus
Abbas, videlicet Altaichen. Atto Abbas, scilicet Mansen. Caozich Abbas, Hrot-
hart Abbas, Vrili Comes, Magilo Comes, Salincho Comes, Reginold, Adalger,
&c. acta in prædicto Monasterio.
- III. VROLPHVS, tempore Caroli Magni, alias Fulradus, ex diplomate Caroli
Magni, qui hunc Abbatem ad Concilium in Saxonia, cum hominibus bene
armatis & aliis necessariis vocat.

TEVT-

COLLEGIOR PER BOIARIAM.

5

TEVT P A L D V S , tempore Ludouici Pij Imperatoris , filij Caroli Ma-
gno.

GOZBALD V S , tempore Ludouici Regis Ostrofranciae & Bauariæ Nepo-
tis Caroli filij Ludouici prædicti . Hic à Gregorio Papa accepit membra SS.
Fœlicis & Agapiti , qui Iserhouen stabilit .

OT G A R I V S , Idem Ludouicus Rex constituit eum , qui multa beneficia
ac bona , tam propria quam suorum fidelium , de iplorum consensu huic
Monasterio contulit , iuxta diplomata ibi .

WOLFBERT V S secundus , tempore Caroli .

VII.

EBERSWIND V S secundus .

VIII.

GRIMALD V S Conradus Aduocatus .

IX.

OT BALD V S .

X.

CHVNIPER T V S * Rafoldus Aduocatus .

* Vid. Ekkardus cap. 10. f. 82. & cap. 15. f. 99.

XI.

EGELOLPH V S .

XII.

AARON , pôst defecit ordo , facti Canonici , 100. ferè annis .

XIII.

ERCHANBERT V S Abbas , Ottone tertio regnante , rexit 6. annis , anno
990.

XIV.

SGOTHARD V S , Altha inferiori natus , patre Ratmundo , à Friderico ,
Archiepiscopo Salisburgen . qui tunc Altach . in beneficio habuit , fit Acoly-
thus & Subdiaconus , & ordinatur in Præpositum Canonicorum , à Pilegrino
Patauiensi Episcopo ordinatur Diaconus , à S. Wolfgangano Sacerdos , sub Erchan-
berto Abbe , 12. Calend. Ianuarij . In hoc Cœnobio existens Diaconus , Mona-
chatum vovit , anno 997 . Fit Abbas , præsentibus S. Heinrico Duce , quibusdam
aliis Episcopis & Proceribus Boiorum 6. Calend. Ianuarij ordinatur . Præest 26.
annis . Deinde anno 1022 , fit Episcopus Hildeshaimensis , cui 16. annis præest .
Obiit anno 1038 . Canonizatur , an. 1131 . Albertus Cranz in Metropoli Hambur-
gen , lib. 4. cap. 8. & 9. ponit S. Gothardum fuisse de familia Comitum Schyren-
sium & Witlspacen . quod erroneum est , &c. Aduocati huius Monasterij sub
Gothardo erant , Ripertus , Alvvinus , Albertus , Comites .

WOLFRAM V S annos 4.

XV.

RATMVND V S annos 23. Obiit anno 1048 . sub Heinrico tertio . Sub hoc
Abbate Monasterium cum omnibus ædificiis suis signe consumitur , quod ab
eo , auxilio S. Gothardi tunc Hildeshaemensis Episcopi , & Richerij Abbatis Caf-
sinensis restitutum est , anno 1033 .

XVI.

RVPERT V S . Ulricus , Marquardus , Comites , Aduocati .

XVII.

DIETHMAR V S aunos sex , sub Heinrico tertio .

XVIII.

AADA' HARD V S annos septem . Meinhardus & Alvvinius , Aduocati .

XIX.

WENZESLA V S annos sex , annalium Boiariæ scriptor , ab Heinrico quar-
to Imp. ad Conuentū Mantuam missus , Auent. lib. 5. fol. 549. 550 . Obiit 557 .

XX.

WALKER V S sub Heinrico IV . anno 1069. 1079 . alias Waltgerus .

XXI.

WOLFRAM V S annos duos .

XXII.

RVPER T V S anno 1100 .

XXIII.

LVIPOLD V S . Albertus Aduocatus .

XXIV.

ADALFRID V S , XII. anno .

XXV.

CONRAD V S sub Conrado tertio , anno 1146 .

Berchtoldus Comes
Aduocatus .

XXVI.

POLISLA V S .

XXVII.

DIETERIC V S .

XXVIII.

GERHARD V S .

XXIX.

Cvm Subaduocati nimis grassarentur in Monasteria Germaniae , Adrianus
quartus , Pont. Max. tempore Boleslai , Dietrici seu Gerhardi , Abbatum , nempe
Metrop. Salisb. Tom. II.

circa annum, 1156. 7. vel 8. decreuit his verbis: Nos Eugenij Papæ instituta & Conradi & Friderici Imper. leges sequimur, qui nullum post hac in Teutonico regno Subaduocatum super alias Ecclesiæ decreuerunt vllatenus admitti. Omnibus igitur abiudicamus ius Subaduocatis. Fridericus Imper. sententia sua iudiciale prohibuit, Subaduocatos constitui, sub pena amissionis iuris ad uocatæ. Extat diploma in Monasterio Wessesprennen, de anno 1155.

Ipsius Aduocatis Heinricus quartus Imperator iam antea modum præscriperat, nempe primo ad placitum Aduocati solum anno veniant, quando præceptum, secundo plus non exigant ibi, nisi 2. modios tritici 2. porcos, 3. cados vini vel medonis, 10. cados cereuisiae, 5. modios auena in pabulum 30. equorum, &c.

XXX. VOLSGALCVS, Berchtoldus Aduocatus.

XXXI. VDALRICVS rex annos sex.

XXXII. DIETMARVS secundus, annos 23.

XXXIII. POPPOL annos 28.

ALBERTVS, Comes de Pogen, in magna caritate annonæ, in prouincia sua Abbatii Popponi commodato ac vi vinum, ac frumentum ad valorem 200. librarum abstulerat. Abbas ipsum coram Rege Rom. ac Duce Bauariae accusabat, Dux Concilium habiturus erat Straubingæ, Comes arbitris Baronibus terræ antea transfigit, & dedit Monasterio tres curtes, unam Isarfstorff, alteram, quam D. Otto de Ratolstorf oppignorata tenebat, tertiam, quam Conrado de Peuzkouen, Dapifero suo, ratione officij in beneficium tradiderat: Testes, Comes Rapoto, frater eius Heinricus, Co. de Ortenberch, D. Kalhochus de Kirchperg, D. Altmannus de Helingersperg, Gozbaldus de Schönenstain, Gerhochus de Fremleinsperg, Berchtoldus de Stainberg; Conradus Dapifer, Heinricus Pfölninger, Heinricus Polmer, Ebo de Palude, aliás de Mos, Heinricus Iudex & frater suus Radolphus, Berchtoldus de Mitterfels, anno 1207. indictione 10. concurrentibus septem existentibus, regnante Rege Philippo fœliciter, Amen.

ALTMANNVS de Helingersperg arcem suam Helingersperg Testamento Monasterio huic legat. Abbas cum Conuentu, eam, ne ab alio occuparetur, solo æquare volens, ab Alberto Co. à Pogen fuit prohibitus, donec Poppo Abbas, data pecunia, eum in suam sententiam traxit, circa annum 1212. Auentinus in annalibus folio 662. &c. Berchtoldus Comes de Pogen obdilecta confirmat traditionem, quam fecit huic Monasterio, iturus Romam cum Ottone. Datum Plädling, anno 1217. regnante Friderico Imp. Testes, Rossel, Corat de Pâzenhauen, Albertus de Ovve, Wenigot de Puezkouen, puto esse Peuzkouen, qui fuit sub Abbe Poppone, Albertus de Haybach, &c.

E. Püsko-
ven.

ALBERTVS Comes de Pogen fatetur, cum Poppo Abbas, cuius ipse Aduocatus, Rapotonem & Henricum Com. de Ortenberg, fratres, Alramum & Albertum de Hals, fratres de Ahusen, pro grauibus damnis sibi illatis, apud Cæsarem, Papamque grauissimè accusaret; ipsiq; in inuidiam Alberti Com. satisfacere recusarent, nisi ipse polliceretur & caueret publicè, ne quicquam de prædiis, quæ daturi essent, iure aduocatæ posceret, nec horum ratione ab Abbatte aut Cœnobio quicquam postularet, consentit, permittit, &c. ne pax interturbetur, cedit quoque in prædiis, quæ Babo & Albero, Domini de Cecholuing contulere Monasterio, precibus Poponis motus, quoniam, inquit, sæpius deliqui in D. Mauritium, &c. traditæ; instrumentum publicum. nomina prædiorū, in quibus iuris Aduocatin nihil habet Smidorf, Pering, Thaimerspach, Walchenstorf, Oxing, Imzing, conceditque si molestu fuerit ipse vel sui iudices, Abbas eligat alii um

COLLEGIOR. PER BOIARIAM.

7

um Aduocatum, Datum Plädling, anno 1222. Testes, Heinricus de Pholing, Calhothus de Winzer, Albertus de Nusperg.

ALBERTVS, Abbas Windtbergæ, vendidit huic Poponi quædam, præsente Aduocato, Comite Leupoldo, Item Berchtoldo de Steinberg, alijq; Comitis ministris.

ALBERTVS Comes de Pogen confirmat traditionem fratris sui Berchtoldi mortui apud Damiatam, præsente Luipoldo, Duce Austræ, vte morituro promiserat, de Ecclesia Emprukh, anno 1222. confirmat Otto Dux Bauariæ, anno 1242. Testes, Otto Comes de Gruenpach, Alramus de Hals, Alhardus de Prising, Sifridus de Frovvenberg, &c. Idem Comes Albertus, cum ex mandato Serenissimi Imperatoris Friderici in Apuliam iturus esset, obsecera commissa in Altacha Luipoldi fratris, bona iuste possessa ab Auis, Proauis, Progenitoribus, &c. Poponi Abbatitradidit, qui 47. libris ipsum Comitem à creditoribus liberavit, cui hactenus nullo beneficio responderat, dedit Pebrach, cum pertinentibus scilicet Vichtaha, Gerstal, Æniprukha, & quæ intrâ minus ad id pertinent: Testes, Beringerus Com. de Leonberg, Herman de Liechtenberge, Conradus de Wodis, Gerhochus de Fræmirchspurg, Albertus de Erlbach, Mengoz, & frater eius de Peuzkhouen, anno 1225.

BERCHTOLDVS mensis septem.

XXXIII.
XXXV.

CONRADVS annos 11. Mensis septem.

XXXVI.

DIETMAR VS tertius annos decem. Anno 1233. 10. Calend. Octobris consecratur Templum S. Mauriti in Ingolstadt ab Heinrico, Episcopo Aichstetensi, Magistro Hugone, Plebano, Canonico Ratisbonen. Diethmaro Abbe regnante.

Hic Dietmarus benè rexit, mitram per Hermannum Monachum impremita Gregorio Papa, vide Avent. de hoc Abate lib. 7. fol. 676.

HERMANNVS annos 30. Mensis 10. dies 16. vir diligentissimus. Huic confirmat Otto Dux Bauariæ Eunibrukhe donationem factam à Berchtoldo, Comite de Pogen, fratre suo; ea tamen lege, si fateatur sine suo & patris sui Ludouici Ducis consensu, eam donationem nihil valuisse. Testes, Otto Comes de Gruenpach, Alramus de Hals, Alhardus de Prising, Sifridus de Frovvenberg, Chuno de Tuschendorf, Albertus Iudeus de Straubing, &c. Datum Straubing, anno 1242. Otto Dux Bauariæ commutatione recepit ab Abbe Flinsperg Castrum, quod Albertus quondam Comes de Pogen, frater suus, in prædiis Altachæ extraxit, cui ipse successerat, quod opportunum esset ad tuendam prouinciam Monasteriumque cum pertinentiis, villa Flinspach, Miterdorf, Satlarn, &c. dat pro illis prædia meliora, consentientibus Ludouico & Heinrico, Elisabeth, Sophia, Agnete, liberis suis, &c. Mundriching, 11. curias, 13. Huobas, molendinum cum hominibus, agris, prædium, in Otalinga, curiam vnam Ingolstat, Huobam Otling, &c. vna cum aliis quibusdam decimis ac iuribus, &c. sigillatum à Duce, Agnete vxore, Hermanno Abbe: Testes, Rudigerus Episcopus Patauiensis, Hermannus Comes de Tilling, Fridericus de Trucheding, Ludouicus filius Friderici & Gebhardus Landg. de Leuchtenberg, Gebhardus Comes de Roteneck, Alramus de Hals, & Heinricus de Paumgarten, liberi, Heinricus Monasterij Praepositus, &c. anno 1244.

Hic Hermanno ac Monasterio Albertus Episcopus Ratisbonensis, ob hospitalitatis obsequia, sibi & Antecessoribus exhibita, præcipue ob religionem, de noualibus vbi prædia habent, duas decimarum partes dat, tertiam Patrocho. Datum in Stauff, anno 1256.

COMES Albertus de Pogen iturus Hierusalem, venit Altach, dederat Abba-

A 4

ti

FVND. MONASTER. ET ALIOR.

3
ti Dietmaro Pebrach, Gerstal, quod renouauerat Naternbergæ, anno 1233. Sed cùm Otto Dux, frater Alberti Com. hæc & alia post mortem Alberti, sibi retinuisse in recompensatione Cambij prædiorum circa Flinsperg, & filius suus Heinrichus Dux Castrum Flinsperg destruxisset, ac prædium Mundriching, cum aliis quibusdam bonis Monast. occupasset; tandem restituit prædia circa Flinsperg, hoc est, villam Flinspach, Hermanno Abbat, anno 1257. & 1260. Testes, Sifrid. de Frauuenberch, Vlricus de Tannberg, Heinricus de Pholing, Gerhohus de Fremlinsperch, Marquardus Marschalcus de Schrofenhusen, Otto de Strubing.

ALBERTVS de Hals, hostis Heinrici Ducis, multa damna Monasterio dedit. Opera autem Hermanni Abbatis per Legatum Pontificium excommunicatus, coactus cum Duce in gratiam redire, arbitrio Ducis & quatuor Ministerorum eius, dedit Monasterio Harbach. Actum Deckendorf, anno 1263. Arbitri, Seifridus de Fraunberg, Heinricus de Pholing, Gerhochus de Fremleinsperg & Albero Waller: Testes, Heinricus Notarius, Otto de Fraunberg, H. de Ainkouen, Albertus de Furt, Otto de Straubing, Cyrolphus Iudex, Ortliebus de Wald.

EODEM anno Hartliebus miles de Schvvarza dictus, de Lamina, dedit vnam Huobam pro leprosis; præsentibus Ottone Patauiensi, Leone Ratisbonen, Episcopis & Hermanno Abbate.

ISERHOVA per hostes Alberti Com. de Pogen ferè desolatâ, vepribus obsitâ, paceq; reddita, per mortem Comitis ab Ottone Duce Hermannus Abbas obtinuit campum diuidi per funiculos, iugera 12. Huoba iugerum habebat 12. piuargas, facta hæc partitio præsente Hermanno, anno 1247.

FRATER ALBERTUS, miseratione diuina Ratisbonen. Ecclesiæ Episcopus, Parochis, Decanis, Vicariis, &c. Decimaru[m] quæ noualia pendunt tertiam partem huic Hermanno Abbat, ob officia hospitalitatis tribuit. Datu[m] Ratisbonæ Pontificatus die primo, anno 1260. Hic fuit Albertus Magnus. Auent, lib. 7. fol. 700. Hermannus hic Heinrici Ducis inferioris Bauariæ liberorum lustricus Pater, Historiographus, Flinsperg, Kurberg Castrum, Mosam turrim solo æquat, circa annum Domini 1267. Auent, fol. 705. Wilhelmus de Kirchperg, vxor Gertrud tradidere Castrum Kirchperg, Avv, Schvveinpach, &c. per Albertum de Hals, Hermanno Abbat ambo religiosam amplexi continentiam; confirmat traditione Heinricus Dux Bauariae: Testes, Albertus de Hals, Albero Waller, Hiltprandus de Puechperg, H. de Ainkouen. H. de Mastorf, Albertus Closner, Rinaldus de Eia, Hugo, Hartvivicus, fratres de Freimdorf, Luipoldus de Haiming, Fridericus de Romperch, H. de Pumpfling & alij. Datum Cham, anno 1267. Hermannus Abbas commutauit forum Regen, cum Heinrico Duce, anno 1270.

IDEM Herman. Abbas redemit ius aduocatiæ à Conrado & Rumboto de Schvvarzenburg & Heinrico Kelbelino, alias Vitulo, propter Colonos Althæin Willenregen & Hassenberg, multa ab his passos, autoritate & iusu Heinrici Ducis, qui se gratis patronum fore sponderet, à Deo mercedem recepturus. Extat diploma Ducis, Datum Abach, anno 1272.

EODEM anno in Pogen, præsente Heinrico Duce, cessere quoq; Albertus & Heinricus Kelbelini, patruelis iuri suo: Testes, Albertus de Hals, Albero Waller, Heinricus Phollinger, Alramus de Rottau, H. de Ainkouen, Conradus de Nusperg, H. de Mosdorf, Magister curiæ, Berchtoldus de Starnberg, Reinoldus de Eia, Wicklerus Iudex, & gener suus Fridericus de Viechta, H. de Ottling, Diethmarus de Puechouen de Mülhaim, Heinricus de Helingersperg, Berchtoldus Iudex de Chamm, Sifridus de Grauenviesen, Heinricus de Pumphiling, Conradus Hager, Luipoldus de Hainign, Heinricus de Aurbach, Diepoldus Panholz, &c. Hermannus cessit Abbatia anno 1273.

ALBI-

ALBINVS annos sex, obiit Anno 1279. Hic emit Aduocatiam Ecclesie XXXVIII, Mundriching ab Virico Dapifero de Eckmül, Anno 1275. confirmat Heinricus Dux, Anno 128.

VOlkmar VS annos tres. Seditione à quibusdam Monachis contra hunc Abbatem facta, Monasterium à cognatis Monachorum conciorum direptum est: Abbas Danubium in fuga traiiciens, eminus sagitta interfectus est. Heinricus Dux inferioris Bauariae Monachos consciens expulit, sex eorum cognatos, cædis autores Strubingam ductos, ultimo supplicio affecit. Auent. lib. 7. fol.

716.

POPPO II. rexit annos sex. Heinricus Gestelinus, vxor Kunigunt, cum filio XL.

Alramo, donat Monasterio prædium Mos, sub Poppone Abbe, approbat Heinricus Dux Bauariae: Testes, Bernhardus Com. de Leonsperg, Albertus de Hals, Wolfgerus de Wart, Pero de Anznkirchen. Datum Landau, anno.

WERNHARDVS annos 28. obiit 1317.

XL.

FRIDERICVS annos 5.

XLII.

INGERVS annos 12. obiit 1335.

XLIII.

OTTO I. annos octo, obiit 1343.

XLIV.

PETRVS, hic cum conuento cedit Ducibus Boiorum perpetuò, das Ge-richt Helingersberg / May vnde Herbst Stewr / in dem Gericht Landaw / anno

XLV.

1352.

OTTO secundus annos sex, obiit 1366.

XLVI.

ALTMANNVS annos 35.

XLVII.

IOHANN newlich Edel/ annos 12, obiit 1414. vel 13.

XLVIII.

IOHANN secundus, annos 20.

XLIX.

ERHARDVS annos 19.

L.

ALBERTVS annum unum, periit naufragio in Isara, Anno 1453.

LI.

PETRV Secundus * annos 13.

LII.

VVOLFGANGVS rexit annos octo, menses sex.

LIII.

FRIDERICVS annos nouem, nominatus.

LIII.

HVIC coadiutor datus, Pater Gregorius Hauer, Magister artium, qui scripsit ac dicavit Georgio Duci Chronicam Anno 1478. Abbas deinde solum autoritatem habuit sub insula cantandi.

LV.

* Cöllsar.

Duchi Ba-

marie Lu-

donice.

IOHANNES tertius, annos 13.

LVI.

BERNHADVS 16. hebdomas.

LVII.

KILIANVS.

LVIII.

L.

ADDITIONES.

Sequuntur Caroli M. aliorumque Imp. Regum, & Principum Diplomata, huic Monasterio concessa.

I.

A.

CAROLVS nomine Patris & filij & Spiritus sancti. CAROLVS Serenissimus Au- Privilégia
gustus à Deo coronatus, Magnus, pacificus, Imperator Romanorum
gubernans Imperium, qui & per misericordiam Dei Rex Francorum &
Longobardorum. Quicquid enim ob amorem omnipotentis Dei ad loca san-

cto-